

Universitätsbibliothek Paderborn

Vera Concilii Tridentini Historia

Contra falsam Petri Suavis Polani narrationem

Pallavicino, Sforza

Antverpiae, 1670

Capvt XIX. Bellum à Prorege illatum. Pontificis in Loffredum animaduersio.
Quæ in Gallia Caraffa Cardinalis egerit. Eius reditus cum auxiliis, & Rebiba
Legato.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11665

epistolam deferebat Pyrrus, eiusdem ferè sententia: quā insuper rogabantur Patres, ut Pontificem ad sensus æquitatis charitatisque pastoralis plenos infleūtendum curarent.

1556.

Iubebatur Loffredus ad Pontificem & Cardinales litteras deferre, eosque ex Albani mandatis alloqui; ita tamen ne vltra quadratum Romæ commoraretur, quocumque aut etiam nullo accepto responso. Sed Pontifex, quem iuuabat cunctatio, donec è Gallia rediret Caraffa, & cum eo aliquæ Gallorum suppetiæ, sicut diceamus, ob oculos illi posuit, fieri non posse, ut tam breui temporis spatio quidquam certi statueretur; cum opus esset, ut Loffredus post colloquium secum habitum, Collegium inuiseret, & inde Pontifex sententias Patres rogaret, atque hoc pacto responsum eiusmodi redderet, quo iniretur aliquod utriusque acceptum temperamentum, cuius spem plurimam in eo excitauit: aliter illius aduentum habiturum fuisse speciem non pacificatoris, sed delusoris. Loffredus rationibus Pontificis illectus, & Proregis arcana ignorans, morâ se inuerti permisit; quod non modicum attulit detrimentum tum Proregi, ob notam inde contractam, tum ipsi, ob ærumnam inde toleratam: relictio ministris documento, ne umquam suo vrantur arbitrio contra ea quæ sibi disertis coarctatisque mandatis iniunguntur, multoque minus, vbi nulla ipsis innotuit ratio; quam quia tunc animo metiri non possunt, oportet ut non exigua creant, & fortasse maximam.

CAPVT XIX.

Bellum à Prorege illatum. Pontificis in Loffredum animaduersio.

Quæ in Gallia Caraffa Cardinalis egerit. Eius redditus
cum auxiliis, & Rebiba Legato.

Quarto Septembribus coactis Cardinalibus coram Pontifice, recitatae sunt^a litteræ, quas ad Collegium Albanum dederat. a In Actis Consistorialibus. Tum de negotio agitatum, ac varia de pacificatione sunt proposita. Sed postridie noctu nuntiatum est, Albanum, cum iustis copiis egressum Neapolii Kalendis illius mensis, inuasisse posteà in ditionem Ecclesiasticam, ac die quinto Pontem Coruum occupasse, minutum scilicet vestigium veterum Fregellarum, vbi Hannibalis impetus fuerat olim retardatus ac fractus; deinde verò Frofnonem, multâ pecudum abactâ prædâ. Pontifex vehementer inflammatus, confessim Patres coëgit, ^b fecitque de aggressione certiores. Dein coram ipsis accitum Loffredum percontatus est, quidnam

b 6. Septembris anno 1556. in Actis Consistorialibus.

Ooo 2

nam

1556. nam acturus ille aduenisset. Respondit, Duas à se litteras Proregis allatas, alteras ad Pontificem, ad sacrum Collegium alteras, quod exortis dissidiis concordia inueniretur. Tunc Pontifex Loffredo patefecit iniurias sibi hostiliter illatas à Prorege, cui proditionem violatumque ius Gentium exprobrauit, quando armorum vi adiebatur, quem idem ipse pacis tractatione sopiebat; sed Deum æquitati patrocinaturum, fraudemque puniturum: atque ita dimissum iussit in arcem adduci, vlturus in ministro Principis infidelitatem, ibique illum detinuit, donec postea pacificatio inita est.

Interim Paulus magnis angustiis premebatur ob apparatus penitentiam, nec minus ob absentiam Caraffæ, cuius bellicosa indoles quam parum apta ad pacificum regimen, tam necessaria erat ad amorum tractationem. Et ideo frequentibus tabellarii eius redditum sollicitarat; sed is, ne fructu vacaret, maturare non poterat. Hicverò quo rerum gestarum summa eluceat, præstat paucis exponam lectorum oculis variam negotij scenam in Gallia à Caraffa transactam. Sunt qui scribunt, illum sub primum accessum fuisse nocturnum in Rege nimiam animi auersionem à pace, propensionemque ad bellum, ut qui cohortationibus tum Guifij Ducis, tunc in Aula in primis potentis, tum fratri Cardinalis, eò ab Italia reuersi, acriter simularetur ad capessenda rursus bellum molimina, ab altero sancti, & alteri commissi. Quapropter Caraffam, omisis priorum mandatorum curis, detentoque Rebibâ, cuius legationem hoc posito pronoscebat nec conducibilem nec honorificam fore, institisse tantummodo ad ea conficienda, quæ per posteriora mandata imponebantur. Verum, quantum colligo ex variis litteris arecanis, ad Paliani Ducem ab eo scriptis, res aliter euenit, & qualem ipsam compereo, talem paucis narrabo.

Secundaria hæc Pontificis mandata Caraffæ tradita nequierant tam occulta delitescere, quin ea usque ab initio Cæsar aut rescuerit, aut coniectauerit: sed, perinde ac usquenit in eo quod in tenebris acie vacillante conspicitur, non sine aliquo errore, ac praetertim, quod illa mandata tamquam primaria atque unica existimaverit. Quare accessito Oratori Veneto apud se degenti dixit, Caraffam in Galliam pergere, specie ut pacem promoueret, animo ut ad resiliendum ab induciis Regem impelleret, foedus cum eodem inigeret, cuius filio regnum Neapolitanum destinaretur, & vni ex Italicis Principibus Mediolanensis Principatus: concederentur Caraffæ Cardinali à Regina, Laurentij Medicei iam Ducis Vrbinatum filia, iura in illius ditionem, usque spoliaretur qui tunc Vrbinatus domi-

*Epistola
Caraffæ Car-
dinalis ad
Ducem Pa-
lianum è Fon-
tebello,
13. Iunij
1556. apud
Burghelios.*

dominabatur: denique offerretur Venetis pars Siciliæ. Adiecit Cæsar, Hactenus eam Rempublicam se abstinuisse quod minus secum coniungeretur, veritam, ne vniuersæ Italiae dominatui Cæsar aspiraret. Id vt cautum foret, se illi offerre initurum cum ea fœdus ad meram defensionem, aliquot oppidis eidem traditis. Ea de readmonitus Caraffa, & cum Oratore Veneto in Gallia collocutus, negavit id quod falsum erat, & ad Vrbinatem spectabat; ac de reliquo dixit, An ea forent opportuna, in iudicio illius Senatus à se reponi; sed eiusmodi res armis confici belli tempore, non verbis inter inducias; nihil autem tentatum iri, nisi in Reipublicæ commodum, quacum ipse cum suis connectebantur, ob collatum ipsis ab eo Senatu Venetæ nobilitatis decus. Paulò pōst iactitari senfis, ex discrepantia super captiuorum redēptione, periculum esse ne dissoluerentur inducī: de quo periculo, quod spei, non periculi locum penes eum obtinebat, curiosè studuit certiorem se fieri. Sed eam spem euādam comperit: etenim Cæsar quā desiderio quietis, quā generosi animi ostentatione, largitate plurimā usus fuerat.

4 Pacis itaque Conciliique negotium Regi proposuit Caraffa, & amplissima quæque ab eo retulit^d, remissâ pacificatione absolutæ Pontificis potestati, penes quem esset in Regis etiam detrimentum indicare atque arbitrari: quippe quod satis erat compertum Henrico, neque quod proponebatur acceptum iri à Cæsare, nec, si acciperetur, nisi in rem suam Pontificis iudicium processurum. Quod attinebat ad Concilium, placuit Regi consilium illius in Laterano celebrandi, Gallosque ibi Episcopos conuenturos vtrō pollicitus est. Caraffa tumidus his pollicitationibus, honoribusque sibi supra modum exhibitis, pro eo ac Principes solent in summis negotiis, profusi huiuscmodi monetæ, cuius in sumptum non exhaustur ararium, persuadere sibi cœpit vim quamdam omnipotentem, agebatque dominantis in modum cum Oratore Cæsareo de pace: Debere Principes rationes suas Pontificem edocere, vt is ferret de iure sententiam, atque in hoc non modò illius suscipere consilia, sed obtemperare mandatis. Non tamen his tumidis vocibus commotus Orator, sed gnarus cupiditatis, quā in pacem Carolus ferebatur, respondit, Cæsarem præstō esse; & quoniam potissima belli causa censemebatur fuisse Mediolanensis Principatus, Cæsarem se suoſque eo priuaturum, dummodò Rex vicissim occupatas terras aliis restitueret. Hæc omnia Caraffa Rebibæ Legato significauit, putans, quantum coniicio, illum Bruxellas peruenisse. Sed Rebiba secundūm accepta mandata lento gressu procēdebat, præstolaturus priùs

Ooo 3

lucem

^d Due litterae Caraffæ ad Paliani Ducem, altera è Fontebello 20.Iunij, altera ex Offea 17.Iulij, apud Burghefios,

1556. lucem aliquam à Caraffa de negotijs spe, ne pacem Cæsari proponeret, dum fortasse de inferendo illi bello ageretur in Gallia.

Priores Caraffæ Legati litteras ad eius fratrem, de parato Regi, animo ad pacificationem & Concilium in Laterano, recitari iussi.

Acta Con-
fistorialia,
27. Junij.

f Colligitur
ex prædictis
litteris Ca-
raffæ ad Pa-
lianii Ducem,
27. Iulij.

g De his fu-
sé in epistola
Aldobrandi-
ni ad Caraf-
fam, 21. Junij

1556. apud
Burghelios.

Pontifex in Senatu à Bino, qui à secretis erat, eo planè die, quo

abliata Guidiis in Æmilia oppida, Antonio Caraffæ beneficiario ure ibi concesserat: flagransque desiderio tam gloria cœpta perficiendi, ad Cardinalem rescripsit, ut pro virili rem ad exitum per-

ducendam curaret: sed vñ significauit suspicioneſ moleſtiarum quæ ſibi parabantur ab Hispanis, qui eius deſpectum oſtentabant;

fracta Oratoriſ iuſſu vrbis portæ, fouebant aperte Columnenses ad recuperanda ſibi per vim oppida ſam proſcripta, & edicto ſeniori

Néapolitanī regni incolis commercia cum Pontificis ſubditis interdixerant. Quamobrem ipſe Venetias miseraſ Antonium San-

uerinum, de quo diximus, ad tentandam denuò cum eo Senatu ſo-

cietatem, adminiſtrum, quemadmodum respondit Cardinalis, mi-

mis dein ſpecie conſpicuum, & parum reipſa idoneum; qui de-

mum à Senatu Veneto non alia retulit ad Pontificem confilia, ni

ut quietem aleret, & communis parentis partes expleret. De re-

bus hiſce nouis ac ſuſpicioñibus edocuit Regem Legatus, gradua-

to ad posteriora mandata, quæ in finu erant ſibi priora. Quare

illi significauit: Nifi Rex opem ferret Pontifici, hunc facile dete-

tum iri quaſi prædam Hispanorum furori, succenſo ex benevolen-

tia, quaſe ſemper ſanctus ille ſenex Regem proſecutus fuerat. Pa-

ratum autem in Henrico animum animaduertit ad tuendum Pontificem, diſoluendasque tam æquà opportunitate inducias, rato,

nulla generali paſtione obſtrictum cenſeri membrum, ne ſubueniat

capiti: porro ipſos Hispanos induciarum eſſe violatores, dum ex

Regis odio Pontificem diuexabant. Impulſus iam in hos ſenſes

fuerat Henricus auctoritate atque eloquentiā Cardinalis Lotha-

ringi, qui magno ſibi dedecori ducebat, diſiectum in Gallia fulle,

fortaffe ſuorum æmulorum operâ, quidquid ipſe in Italia confe-

cifet. Itaque Rex vehementer cum Oratore Cæſareo conqueſtu-

eft ob incuſas Pontifici moleſtias, ſimilesque per ſuum apud Cæ-

farem Oratorem querimonias ad eum deferendas curauit, atque

animos Caraffæ Legato addidit, oſtentare tenuitatem virium, que

à Cæſarianis timeri poterant, ſuarumque ingentium fiduciā, qua

ipſe ſuppeditasſet.

Superuenere eiusmodi nuntij, quibus ſimul Caraffæ Cardinalis priuatum odium exulceratum eſt, publicique ad renouandum fo-

dus

dus tituli adiecti sunt. Priuatæ offensiones erant: Quoniam illum ^{1556.}
 Rex nominauerat Ecclesiæ Conueni præficiendum; quod cùm in
 Senatum Pontifex retulisset, Paceccus & Ioannes Aluarus Toleta-
 nus, ex Ordine Dominicanu, Proregis patruus, qui à Sede Compo-
 stellana Cardinalis S. Iacobi appellabatur, multa de conditionibus
 Caraffæ in medium protulerant, ex quibus pastoralis litus eius
 dexteram minus deceret: de quo factus ille certior, litteras ad fra-
 trem misit in eos Purpuratos eorumque nationem, mero felle ^{b 24 Iulij} con-
 scriptas. Quod spectabat ad publica negotia, nuntiatum illi est, ^{1556. est}
 Neapoli à Cæsarianis transactum fuisse cum mercatoribus, vt ab ^{apud Bur-}
 gchos.

his trecenta scutorum millia Columnensibus exhiberentur, cuius
 pecuniæ fundus erant terræ ab illis in eo regno possesse: permit-
 ti Marco Antonio, vt is publicè militem conscriberet: breuiter,
 quidquid impulit Pontificem ad imperandum Fisci Procuratoribus
 accessum in Senatum. Ex quibus Legatus Regi suasitⁱ, non ex iure fo-
 luim, sed ex necessitate inducias esse perfringendas; quin fuisse iam
 perfactas ab Hispano, tot illatis paratisque iniuriis in Pontificem,
 qui cum Gallo amicitiam exercebat. Atque adiecto prorsus animo
 posterioribus mandatis, denuò cum Rege ratas habuit pactiones, pa-
 rum à prioribus variantes, eum ad pactum depositum stimulauit,
 atque ad præsentis pecuniæ transmissionem, militarique suspectias.

ⁱ Litteræ Ca-
 raffæ Card.
 ad Ducem
 Palianum, vi-
 timo Iulij
 1556. Par-
 fisi, apud
 Burghchos.

^k Narratio
 Nauageti.

⁷ Interim Rebibæ Legato, ^k iam usque Traiectum ad Mosam pro-
 gresso, biduo prope Bruxellas, denuntiatum est vt rediret. Ad
 hanc reuocationem colorandam vulgatum à Pontifice fuit, au-
 diisse se, tradita à Philippo Rege mandata, vt Legatus retineretur;
 fortasse quod par esset compensatio suis clientibus, à Paulo carcere
 detensis atque vexatis. Suspiciati sunt alij, cùm enitendum esset, vt
 & in Gallia frangerentur inducias, & in Italia Philippo arma infer-
 rentur, reuocatum fuisse Rebibam, quod legationis materia illi
 defecisset. Fieri non potuit vt Caraffa ita celeriter remigraret, sic-
 ut Pontifex hasitans ac trepidus postulabat. Patruo siquidem de-
 fendendo non minus opus erat illius, præsentia in Gallia, quam
 Romæ, vt ingentia promissa in facta deduceret: quod difficillimum
 factu est in Principum Aulis. Profectus ille tandem est Augusto ex-
 eunte, non ignarus, id executioni aliquid obfuturum; tamen pecu-
 niā afferens, simulque mandata, vt Vasconum copiæ, quæ in Cor-
 sica morabantur, ad Romæ custodiā traiicserent, quod re factum
 est. Romam peruenere Legati circa Idus Septembri, excepti à Pon-
 tifice absque ullo solemni ritu, quippe infastos ministros, & in-
 fausta tempora haud condecente.

CAPUT